

Júu^ e too~ fí ni~ jì quiá'- Paa- e catíng- TITO

¹ Jnea~ Paa- lán'n jaang` dsea` i jmóo` lajii'~ e iing~ Fidiéé~, jogui lán'n cajo jaang` dsea` apóo^ i jmóo` ta~ ni' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-. Jo oo- e ta~ la e laco' ni'éé^e jaléng' dsea` i nicaguíng' Fidiéé~ lami~ jéeng'gui e quiá'- jial nijáng' yaaiñ~ fí jaguó` dsea` do, jogui jial niliñir' lajii'~ e júu^ e sea` contøøng- quiá'- Fidiéé~ e laco' nijmér- dseáng'- laco' iing~ dsea` do. ² Jo nitab~ dsi'naa' e niliseem-baa' cøøng` cóo'~ Fidiéé~ lata~, co' lajob júu^ e cacuø Fidiéé~ lami~ jéeng'gui lajii'~ mi~ nú'-gui e nitiroo~ jmigüi, jo dsea` do dseáng'- ja` fé'bre júu^ ta~ júu^. <sup>3</sup> Jo lana nicatib` í' e nicacuø'r jneaa~aa' e niline~naa' lajii'~ e júu^ ta~ dsíi' do, jo cajméer` lajo la'eéang` cóo'~ e júu^ quiá'r- e guiaa-, co' lajob ta~ caquiur' e nijmee~e. Jo dsea` íb` i láang` jneaa~aa' jee~ jalé' dsee- quí-ii'.

⁴ Jo jmo'o e jì la e catíng- 'næ, Tito, jo lafa' jóo`baa lin', co' laji` gó-baa' já'- lí'naa' júu^ quiá'- Dsea` Jmáang-. Jo mí'i Tiquí'naa' Fidiéé~ jogui Fíi'naa' Dsea` Jmáang- i láang` jneaa~aa' jee~ jalé' dsee- quí-ii' do, e güi'í'bre güea'^ quiá'r- fí lí' seen', jogui e nicuø'r- 'næ e niliseen' juguiá- júu^ røø.

Lajii'~ ta~ e cajméé` Tito fí Creta

⁵ Jo caseaan~n 'næ e fí ni~ guóo'~ uø- e róo` fí ni~ jmiñi'^ do e sii` Creta e laco' nijmité' røø` lajii'~ e ta~ e 'né- niliti~gui do, jogui e fí lacoø` fí ni'nan'^

dsea`c00ng` i niné` ni` dsea` quiá`- Dsea` Jmáang` lí`^ laco`gui` jíí`~ e nica`fíí` i` 'nua` lami` jéeng`gui. ⁶ Jo` i` dsea` i` ni`nang`^ do` 'né` e r00b` seeiñ` e lí`^ laco` ja` cu00ng` fa` e nicu00`- dsea` dsee` ír`, jogui` ja` cu00ng` fa` e seeng` fíing` dseam` quiá`r`, jogui` jaléng` j00r` 'né` e jáb`- líiñ` júu`^ quiá`- Dsea` Jmáang`, jogui` 'né` e ja` jméiñ`- do` saang` dsír`, jogui` 'né` jmér` núu`~bre` c00`~ jalé` ta` quiu` dsea` c00ng`~ quiá`r`- cajo. ⁷ Co` jaléng` i` dsea` i` née` ni` do, íb` dsea` i` née` ni` jalé` ta` quiá`- Fidiéé`, joba` dseáng`- la` guíim` 'né` e jmér` lajíí`~ e guiú` e laco` ja` cu00ng` fa` e nicu00`- dsea` dsee` ír`. Jogui` ja` 'né` fa` e ráaiñ` uii` quiá`r` o`gui` líiñ` dsea` i` 'ní` dsíí`, o`gui` cu00ng` fa` e jmér` ta` í` mée`, o`gui` fa` e jmér` ta` jíing` ta` tíng`, o`gui` fa` e jmér` e dsináaiñ` cuu` tá`^ sea. ⁸ Dsuc0` o` lajo` e 'né` jmér`, co` lí`^ lí` 'né` e eáam` guiú` ni`íñ` jaléng` dsea` i` guilíng` fí` quiá`r`, jogui` 'né` e tí` dsír` jmóor` lajíí`~ e guiú`, jogui` 'né` e quier` júu`^ r00` cont00ng`, jogui` 'né` e éer` r00` cont00ng`, jogui` 'né` e jmér` dseáng`- lajíí`~ e tí` dsíí` Fidiéé` jogui` cont00ng` iu` dsír` e jmitir` jalé` e quí`- tíiñ` jmóor`. <sup>9</sup> Jo` jaléng` i` dsea` i` née` ni` do` eáam` teá` 'né` teáaiñ` c00`~ e júu`^ sea` cont00ng` quiá`- Fidiéé` lí`^ laco` jíí`~ e nica`ée`-ere` lami` jéeng`gui, jo` lajoba` cu00ng` e nijmiti`r` dsíí` jaléng` dsea` jiéng` c00`~ e júu`^ jo, jogui` e nisí`r` jaléng` dsea` i` 'ní` níng` júu`^ quiá`- Dsea` Jmáang` e ja` dseeng` laco` jmóoiñ` do.

¹⁰ Joba` fíí` i` 'nua`, Tito, jalé` e júu`^ na, dsuc0` fíim` dsea` seeiñ` i` ja` iing`~ nijmé` núu`~ e júu`^ quiá`- Dsea` Jmáang` do, jogui` fé`r` jalé` júu`^ e ja` oo` ni` sea` e lí`^ laco` c00`~ e jo` jmóor` e jmig00iñ` jaléng` dsea`. Jo` jee` i` dsea` í` quíing`~ jaléng` dsea` i` jíng`-

e dseáng' la guím'ba' 'né' e niliti~ lajii~ e quí' t'íng' dseá' Israel. ¹¹ Jo jaléng' i dseá' í 'né' e ni'í' tiib' mo'oor', dsuco' eáam' cóoíñ' dsí' dseá' jiguí latøøng' coo' sinúu^ e laco' jmigóøng' neiñ', co' e' reiñ' jalé' e ja' catíng' ni'ér' e lí' laco' lí'r' cuu' tá' sea'.

¹² Jo malii~ guí eáang' caliséng' jaang' dseá' i eáang' tíng' fé' e fí' Creta na, jo lalab fé'r' e éeiñ' dseá' góor' jo jíñ': "Jaléng' dseá' góo'o dseá' seeng' fí' Creta contøøm' quiér' júu^ adsee', jogui líiñ' lafa' jó' núu^, co' dsíng' soo' dsíir' jogui dsíng' cúiñ', jogui eáam' iñ' e tá' séiñ' cajo." ¹³ Jo dseáng' e ja' ba' e líng' i dseá' seeng' fí' na laco' cajíng' i dseá' í. Jo uii' joba' fí' i 'nú', Tito, e dseáng' coo' júu^ teáb' 'né' liúum' jaléng' i dseá' í, jo lajoba' e nidsicuáng' guí quiá'r' e teáaiñ' teá' coo' júu^ quiá' Dseá' Jmáang'. ¹⁴ Jo 'né' liúum' ba're cajo e laco' ja' nijmi'gór' jalé' júu^ cuento e jmi'uíng' jaléng' dseá' Israel, o' guí jalé' ta' quiu' jaléng' dseá' i nicatú' e teáaiñ' teá' coo' e júu^ sea' contøøng' quiá' Fidié'.

¹⁵ Jo jaléng' dseá' i í dsí' jmang' e guíu', joba' lajib' e nír' guíab' cajo; dsu' jaléng' guí dseá' i ja' ja' líng' júu^ quiá' Dseá' Jmáang' jogui' dsíir' jmang' e 'lí', joba' lajib' e nír' do 'lib' cajo, dsuco' jí' ja' lí'r' guí'r' su dseeng' osi ja' dseeng' lajalé' e 'lí' e í dsíir' do. ¹⁶ Jogui fé'r' e cuím' bre Fidié', dsu' o' ja' e líiñ' lajo, co' jmang' jalé' e ja' dseem' ba' jmóor'; jo ja' iñ' jmér' núu'r' jalé' ta' huí', jogui dseáng' ja' quí' bre jmí' fa' e nijmér' coo' e guíu'.

Jalé' e 'né- é'- Tito dsea`rúin'

¹ Jo fñ-guñ 'nə, Tito, e lajalé' júu^ e e' dsea`'né- e cõøm` røø` cõo'~ júu^ quiá'- Fidiée'. <sup>2</sup> Jo 'né- é' jaléng' dsea` cõøng'~ e ja` 'né- jmér- ta` í', jogui e 'né- ér- røø` cõo'~ jalé' e jmóor', jogui e 'né- iu~ dsír' e jmitir~ cõo'~ jalé' e quí'- tñiñ` jmóor', jogui e 'né- e jmi'neáaiñ` jaléng' dsea` rúin', jogui e 'né- cajo e nicuó'- bí yaaiñ~ e laco' nijmér- té'r` cõo'~ jalé' iihuí' e ín'. <sup>3</sup> Jo 'né- é' b'í' cajo jaléng' dseam' i nidseáng- e 'né- ér- laco' iing~ Fidiée', jogui 'né- e ja` ngir' ta` quie' adsee, o'gui 'né- jmér- ta` í' méé' cajo. Co' lí' lí' 'né- e ni'é'r- dsea` jmang' jalé' e guiáb-, <sup>4</sup> jogui 'né- é' ba' jaléng' dseam' i lí'eáng' gui e 'né- nijmi'neáaiñ` jaléng' dseañu' quiá'r- cõo'~ gui jaléng' jóor'; ⁵ jogui 'né- é' b'ir cajo e iu~ dsír' e jmitir~ cõo'~ jalé' e quí'- tñiñ` jmóor', jogui 'né- e í' dsíin' contøøng- jmang'- e guiá-, jogui 'né- e iu~ dsír' cõo'~ jalé' ta` sea` fí sinúu^ quiá'r-, jogui 'né- e eám' guiúin- cõo'~ dseañu' quiá'r- jogui e nijmér- núu'r~ jalé' ta` quiu' dsea` do cajo, jo lajoba' jíi'~ jaang` dsea` cuøøng` lí' fé'r` ga` uii~ quiá'- júu^ quiá'- Fidiée'.

⁶ Jo fñ-guñ 'nə, Tito, e 'né- liúun'~ jaléng' siming', jo fí're e jang'- 'né- ní'f- dsír' røøb` mí' ee'go nijmér-. <sup>7</sup> Jogui 'nəb', Tito, dsea` 'né- ee' røø` laco' catíng- fí quini` jaléng' dsea`. Jogui mí' e' dsea', 'né- jmée' cõo'~ jmang'- júu^ røø, jogui ja` fí're júu^ e sicáng'; ⁸ jogui 'né- é' re cõo'~ júu^ já'- quiá'- Fidiée' e laco' jíi'~ jaang` dsea` cuøøng` lí' fé'r` ga` uii~ quí'í'. Jo lajoba' nilí' í' líng- jaléng' i dsea` i ní' ní- quí-naa', dsuco' jo` niguié'r' júu^ ga` e nífé'r` uii~ quiá'- jalé' júu^ quí-naa'.

9 Jo laj_ob f_h-gu_h 'nu', Tito, sí'~go jaléng' dseá ì jmóo' ta~ e güijmée`bre núu'r~ cóo'~ jalé' ta~ quiu' f<sub>iir</sub>~, jogui e güijmi'úum`bre e nijmér~ j mang' e guiá~ cóoiñ'~ do, có' ja` catíng~ e niñír~ júu^ 'ní' quiáiñ'~ do. 10 Jogui 'né' f<sub>i</sub>'re cajo e ja` güijméer` ñ, jo laj<sub>o</sub>ba' tab~ dsí' dseá cóo'r~ contøøng~. Jo mi~ niní dseá` jíéng' jial seeiñ, joba' guiá~ nifé' dseá` quiá'~ e júu^ jlo' quiá'~ Fidié~, dseá ì láang` jneaa~aa' jee~ jalé' dsee~ quí~ii'.

11 Jo 'né' see~naa' lajo, dsuco' Fidié~ n_icajmijnéem`bre e ja` cøøng` cóo'~ jial tí' 'neáaiñ` jneaa~aa', jo jee~ jo quiéeng` e cuøøng` lí' leáiñ` dseá` jee~ jalé' dsee~ quiá'r~. 12 Jo dsuco' eáam' 'neáang` Fidié~ jneaa~aa', jo uing~ e joba' e jo` ii~naa' e nijmó`gu<sub>h</sub> jalé' e 'li^ cóo'~gui jalé' e ga` e jmóo` dseá` f_i' jmigü' la, có' lí' lí' ii~naa' e see~naa' f_i' jmigü' la e jang'~ ni'ñ~ dsí'naa' røø` mi~ ee`go nijmó`oo', jogui e see~naa' e ee~naa' laj<sub>i</sub>'~ e guiá~, jogui e jmó`naa' laj_i'~ e iing~ Fidié~. 13 Jo lajee~ jo, sijeeng`naa' e nití' e jm<sub>h</sub> iáang` dsí' mi~ nijáa`tu f<sub>i</sub>' jmigü' la Fí'naa' Dseá` Jmáang~ ì líng' Fidié~ ì láang` jneaa~aa' jee~ jalé' dsee~ quí~ii'. Jo mi~ nijáar', joguiba' nijnéng~ jial dseáng'~ jlo'^ e ja` cøøng` cóo'~ líiñ'. 14 Jo dseá` í'bing' ì cajáng' 'ñia' e cajúñ~ cuaiñ` quí~ii' e laco' caleáaiñ` jneaa~aa' jee~ jalé' e 'li^'. Jo ca'naaiñ` jneaa~aa' jee~ jalé' dsee~ quí~ii' e laco' nilí~naa' dseáng'~ dseá` quiá'r~ ì iing~ Jmé^ j mang'~ e guiá~.

15 Joba' f_h-gu_h 'nu', Tito, e é'^b_i' dseá` e júu^ e n<sub>i</sub>cafá'~a na, jogui cuøø'~b<sub>i</sub>guir bí' cajo, jogui í'~ 'goo' laco' catíng~ mi~ ee`go jmóor` e ja` dseeng`, có' laj<sub>o</sub>b ta~ síná'^. Jo song jmoo' lajo, joba' nijmi'gób`

dsea` jalé` júu` e e` jóng.

3

Lajíi` e catíng` e nijmé` dsea` quiá` Dsea` Jmáang`

¹ Jo fíi` guíi` 'nu, Tito, e jmiguiéng` go dsíi` jaléng` dsea` quiá` Dsea` Jmáang` e ja` güisээр` tea` cóo` jaléng` dseata` osi cóo` jaléng` dsea` quie` nifi` é, jogui e güijmée`bre núu`r` contøøng` cóo` lajalé` ta` quiú`iñ`, jogui e iú` dsíi` contøøng` cóo` lajii` ta` e guiú` e catíng` nijmér`. ² Jogui` 'né` fi`bi` jaléng` i` dsea` í` e ja` güifé`r` ga` uii` quiá` lí` doñi` ii` dsea`, jogui` ja` güijmээр` ta` jíng`, jogui e güijmée`bre guiú`iñ` cóo` jaléng` dsea` ruiñ`, jogui` cajo` ja` güijmээр` e jløiñ` cóo` lí` doñi` ii` dsea`.

³ Jo lalab lami` líi` jneaa`aa` ie` lami` jéeng`gui` do, cóo` saam` dsi`naa` cóo` júu` quiá` Fidiée`, jogui` ja` núu`naa` e júu` jo cajo, jogui` dseáng` jmang` fi` gab` téé`naa`, jogui` jmoo`naa` lajii` ta` quiú` yee`baa` cóo` gui` lajalé` e ja` dseeng` e tí` dsi`naa`. Jogui` lami` jmoo`naa` jmang` e ga`, jogui` e lami` dsihuúng`naa` cóo` jaléng` dsea`, jogui` lami` 'ní` neeng`naa` jaléng` dsea` rú`naa` jogui` lajob` lami` líng` í` cóo` jneaa`aa` cajo. ⁴ Jo ie` lami` jmoo`naa` jalé` e ja` dseeng` do, lajee` job` mi` cajmijnéng` Fidiée` i` láang` jneaa`aa` jee` jalé` dsee` quí`ii` jial` tíi` e guiú`iñ` jogui` jial` tíi` e 'neáaiñ` jaléng` dsea`. <sup>5</sup> Jo uii` e lajob` líiñ` cóo` jneaa`aa`, joba` nicaleáaiñ` jneaa`aa` jee` jalé` dsee` quí`ii`, dsu` ofa` uii` e jneaa`aa` cajmé`naa` cóo` e guiú`. Jo cajmээр` lajo` cóo` jneaa`aa` la'eáang` e nica`íiñ` dsee` quí`ii`, joba` lana` nilíi`naa` lafa` dsea` i` nicaliséng` túu` calé`

catú̄, joguì cajo la'eáang' cóō~ e Jmiguí quiá'r-
dob e nilí'naa' lajo. ⁶ Jo la'eáang' cóō~ Fíi'naa'
Dsea`Jmáang- ì caleáang`jnea~aa' jee~ jalé" dsee-
quí-ii', nicacuøb' Fidiée~ jnea~aa' Jmiguí quiá'r-
lalíng'. ⁷ Jo uíi'~ e eáam' 'neáang` Fidiée~ jnea~aa',
joba' nicajméer` cóō~ jnea~aa' e líi'naa' dsea` ì ja`
røøng` dsee- fí' quinir~, jo nicacuør' jnea~aa' e
níta~ dsí'naa' e ní'íng'~naa' lajíi'~ e sijeeng'naa' do
e nilisee~naa' cøøng` cóō'r~ lata~.

⁸ Jo fíi'-guíi' 'nù, Tito, dseáng'- e jáb'- jalé" e júu^ e
nicafá'-a na, jo uíi'~ joba' iin~n e ja` tú'^ e fí'^ dsea`
jalé" e jo e laco' jaléng'" dsea` ì dseáng'- lajang'^
nijá'- líng' e júu^ quiá'- Fidiée~ 'né- cuó'- dsíir' e
nijmér- contøøng` jalé" e guíi'. Jo eáam' jlo'^ e júu^
jo joguì eáam' íing^ ta~ cajo quiá'- lí'^ doñi' ii' dsea`.
⁹ Joguì e lab iin~n fíi'-guíi' 'nù, Tito, e jie~ mí' quín'
jee~ jaléng'" dsea` ì fé" júu^ íi' e ja` uíing~ sea` joguì
jee~ jalé" júu^ e quí'- tíng` jaléng'" dsea` áang', joguì
jie~ mí' jmoo' ta~ jíng' ta~ tíng' uíi'~ e júu^ quiu' ta~
quíá'- Moi~, dsuco' jalé" e jo ja` ee' ta~ íing^ jíi'~ coo`
joguì ja` ee' uíing~ sea` cajo.

¹⁰ Joguì song jaang` dsea` jmóor` 'niiñ` lajee~ la'ó'
dsea` quiá'- Dsea` Jmáang-, joba' tú- 'ní' ya' síi' gor
e ja` güijméer` lajo. Joguì song ja` núu'r~ jíi'~ coo` e
júu^ quíi'~ do, joba' guíiñ- jee~ 'nú'. ¹¹ Jo cóo'~ jíi'~
e job niliñí' guíi' e ì dsea` í nicajgiéem- dsíir' joguì
'ñia'bre ninaang` beáng' dsee- 'ñia'r'.

Júu^ quiá'- Paa- e casí'- guir Tito

¹² Joguì mí~ nisín^ n fí' na ì Artemas osi ì Tíquico
é, joba' jmee- úung` jóng e niguó'^ fí' Nicópolis
e nigüi'ee'~ jnea~, dsuco' fí' job nica'í dsii- e
ningíin~n lajee~ jíi' güíi'. ¹³ Joguì ì dsea` quidsí'

í' i sii` Zenas cóo'~gui i Apolos jmicóo'~bre cóo'~
jalé' e 'né' lí' jíé' jíí' lí' quíí'~ jmíí' e jme'^, jo
lajoba' seab` jalé' e 'né' e lacó' cuøøng` e niguilííñ`
fí' lí' sí'í' e ngolííñ`. <sup>14</sup> Jo 'né' e nijmitíng` jaléng`
dsea` rú'naa' dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` e nijmér`
jmang` e guiá' jogui e nijmicóo'r` jaléng` dsea` i
'né' quiá'~ lajo, jo lajoba' nili'íing` ta` quiá'r` lajee`
e taaiñ` fí' jmigüí' la.

Júu` guicóo'~ lí' cadséng` quiá'~ Paa`

¹⁵ Jo lajím` dsea` quiá'~ Dsea` Jmáang` i taang`
cóo'~ jnea` fí' la guiéíñ' júu` guicóo'~ quií'~. Jogui
jnea` guiéen'~n júu` guicóo'~ quiá'~ jaléng` dsea`
quiá'~ Dsea` Jmáang` i seeng` fí' na cajo.

Jo güi'fb` Fidiée` güea'^ quiá'r` jee` jaléng` 'ná'.

Jo lajób nilí'.

Jo lanab jíí'~ fé' jì` quiá'~ Paa` e catíng` Tito.

Júu 'má e cacuo fidiée
New Testament in Chinantec, Comaltepec
(MX:cco:Chinantec, Comaltepec)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Comaltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Comaltepec [cco], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Comaltepec

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

30c6f873-0dee-5863-8883-ba3c5eaa988c